

جمهوری اسلامی ایران

مدیریت حوزه علمیه استان قم

رساله علمی سطح سه

عملکرد فرهنگی و هابیت

علیه شیعه و سنی در عصر حاضر

استاد راهنما:

حجت الاسلام و المسلمین بهروزی لک

استاد مشاور:

حجت الاسلام و المسلمین فرمانیان

محقق:

محمد حسین فرمانی

بهار و تابستان ۱۳۹۳

چکیده

با بروز اندیشه های «محمد بن عبد الوهاب» پایه های سستی نهاده شد تا بنیانهای استوار عقاید اسلام ریشه کن شود. گواه این ادعا آن است که قربانیان این فرقه ی ضاله عموماً مسلمانان موحدی هستند که به خداوند و حقانیت رسول گرامی اسلام ﷺ ایمان دارند و فقط به عقاید خاص وهابیت ایمان نیاورده اند. وهابیون، تندروهای به ظاهر مسلمانی هستند که در برابر جنایات مستکبران جهانی سکوت نموده و در عوض، مسلمانان را به جرم اعتقاد و احترام به اهل بیت رسول خدا کافر دانسته و قتل آنان را جایز می دانند. با پیوستن عقاید «شیخ محمد بن عبدالوهاب» به خاندان آل سعود، حکومت مستبدی پایه گذاری شد که تاکنون موجب نزاعهای خونین در کشورهای اسلامی شده است. سران عربستان با بهره گیری از فتاوی علمای خود مبنی بر کفر و شرک سایر مسلمانان از هیچ تهاجم فرهنگی و سیاسی علیه مسلمین جهان کوتاهی ننموده اند.

این فرقه ی ضاله با بکارگیری شیوه های تبلیغی فرهنگی مانند چاپ کتب مختلف و تهیه ی الواح فشرده با تیراژهای بالا و توزیع آن بصورت رایگان در بین مسلمین، راه اندازی شبکه های ماهواره ای و سایتهای اینترنتی در جهت رسیدن به اهداف خود، تبلیغ چهره به چهره در کشورهای مختلف و بالاخص کشور عربستان خصوصاً در ایام حج، و ... اعتقادات فاسد خود را در بین گروههای مختلفی از مسلمانان تبلیغ می نماید و بدین طریق هر روزه تعداد بیشتری را جذب خود می کند؛ در نتیجه با افزایش جمعیت این گروه و عملکرد خاص آنان به چهره ی واقعی اسلام در انظار جهانی ضربه ی جدی وارد شده و برای اصل اسلام خطر آفرین خواهد بود.

در این تحقیق، روش پژوهش آمیزه ای تلفیقی، و گردآوری داده ها و مطالب از اسناد نوشتاری و سامانه های رایانه ای و همچنین روش داده پردازی توصیفی تحلیلی خواهد بود.

هدف این پایان نامه نیز آن است که همگان از فعالیتهای زیرپوستی وهابیت علیه همه ی مسلمین اعم از شیعه و سنی مطلع گردند و آگاهانه و هوشمندانه با اینگونه فعالیتها مقابله نموده تا مبادا بطور ناخواسته در جهت گسترش اینگونه از فعالیتها قدم بردارند.

همچنین این پایان نامه به موسسات و گروههای فرهنگی کمک می نماید تا بتوانند با دورنمای روشن و درستی بدانند که چگونه باید با فعالیتهای خاموش وهابیت مبارزه نموده و در مقابل آنان فعالیت کنند.

کلید واژه‌ها: وهابیت - محمد بن عبد الوهاب - فرهنگی - سنی - شیعه - عربستان - آراء.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان	
۱	مقدمه: کلیات تحقیق
۶	شکل گیری وهابیت و مروری بر آراء و عقائدشان	فصل اول:
۷	بنیانگذار وهابیت، محمد بن عبد الوهاب و پیشینه فکری وهابیت	گفتار اول
۱۱	وهابیت و آل سعود	گفتار دوم
۱۵	سلفیه	گفتار سوم
۱۷	مروری اجمالی بر آراء و عقائد وهابیت	گفتار هشتم
۲۰	چیستی فرهنگ و فعالیت فرهنگی	گفتار نهم
۲۲	مجموعه های مهم متصدی فعالیت های فرهنگی تبلیغی در وهابیت	فصل دوم
۲۳	هیئة الأمر بالمعروف و النهی عن المنکر	گفتار اول
۲۳	ادارة الرئاسة العامة للبحوث العلمیة و الإفتاء	گفتار اول
۲۵	رابطه العالم الاسلامی و سازماندهی فعالیت های فرهنگی وهابیت	گفتار دوم
۳۰	هیئت ها و شوراهای رابطه العالم الإسلامی	گفتار سوم
۳۶	مؤسسات و مراکز مستقل وابسته به رابطه العالم الاسلامی	گفتار چهارم
۴۱	فعالیت های فرهنگی در داخل عربستان سعودی	فصل سوم
۴۲	بهره گیری از فرصت ایام حج	گفتار اول
۴۴	بهره گیری از درآمد نفتی در جهت تبلیغ وهابیت	گفتار دوم

۴۷	اعمال تبعیضات داخلی	گفتار سوم
۵۳	فعالیت‌های فرهنگی در خارج عربستان سعودی	فصل چهارم
۵۴	کشورهای خاورمیانه	گفتار اول
۱۰۳	کشورهای شرق آفریقا	گفتار دوم
۱۱۵	کشورهای اروپا	گفتار سوم
۱۱۹	کشورهای دیگر	گفتار چهارم
۱۴۳	نتیجه گیری رساله
۱۴۶	فهرست منابع

مقدمه: کلیات تحقیق

- بیان مسأله و تعیین قلمرو آن
- ضرورت این انتخاب و انجام تحقیق
- اهداف و فواید تحقیق
- پیشینه‌ی تحقیق و امتیاز این پژوهش
- سؤالات تحقیق
- فرضیه تحقیق
- تعریف مفاهیم و اصطلاحات کلیدی
- روش تحقیق
- ساختار و محدوده‌ی تحقیق
- مشکلات و موانع تحقیق

بیان مسأله و تعیین قلمرو آن:

امروزه همگان به این نتیجه رسیده اند که دیگر جنگ سخت به کمک تسلیحات نظامی و ... نمی تواند در تفکرات و اعتقادات مردم و بالاخص مسلمانان موثر واقع شود؛ بلکه برای تاثیر گذاری حداکثری در همه ی مردم می بایست جنگ نرم و فعالیتهای فرهنگی مطابق با هدف مورد نظر صورت گیرد تا بدون هیچگونه هزینه ی جانی و بطور کاملا خاموش، بتوان اعتقادات، فرهنگ عمومی و تفکرات جوامع مختلف را تغییر داد. وهابیت نیز از این قاعده مستثنا نبوده و برای نیل به اهداف شوم خود از همین طریق یعنی جنگ نرم و فعالیتهای فرهنگی بهره می گیرد و در اثر همین عملکرد، سالانه تعداد قابل توجهی را به سمت خود و تفکرات و اهدافش جذب می نماید.

لذا در این تحقیق ما به بررسی فعالیت های متنوع و مختلف فرهنگی آنان می پردازیم تا از این طریق پی ببریم که این گروه چگونه و با چه عملکرد فرهنگی ای اهداف شوم خود را در این مسیر به پیش می برد.

ضرورت این انتخاب و انجام تحقیق:

وهابیت فرقه ای دست نشانده ی استعمار است و بر آن است تا نقشه های شوم خود را با فرماندهی استکبار جهانی در میان مسلمانان اعم از شیعه و سنی با ارائه ی عقاید خود در قالب های مختلف فرهنگی به اجرا در آورد. دشمنان اسلام کوشیده اند که توسط این فرقه لباس وارونه بر اندام اسلام ناب ببوشانند تا با رخنه در محتوای غنی دین اسلام اموری را به اسلام و مسلمین نسبت دهند که سبب اسلام هراسی و تخریب وحدت جوامع اسلامی می گردد. این تحقیق سبب می شود تا پرده از فعالیتهای متنوع و مختلف فرهنگی آنان در راستای دستیابی به هدف مذکور برداشته و هشیاری جوامع اسلامی را در مقابل این نقشه های شوم به دنبال داشته باشد.

اهداف و فوائد تحقیق:

آل سعود با تکیه بر افکار و عقاید فرقه ی ضاله ی وهابیت از طریق فعالیتهای فرهنگی در سطح وسیع بر ضد کشورهای اسلامی و مسلمین اعم از شیعه و سنی مجدانه برای متزلزل ساختن بنیانهای فکری شیعه و حتی اهل سنت می کوشد. اطلاع از عملکرد وهابیون در حوزه ی فرهنگ مسیّب شناخت بیش از پیش همگان اعم از عموم مردم و موسسات و گروههای فرهنگی- دینی، و تمییز دادن این فرقه از دیگر فرق اسلامی و عدم گرایش به آن می شود. همچنین این آگاهی سبب انسجام و مقابله ی هرچه بیشتر امت اسلامی در برابر تهدیدات فرهنگی این فرقه ی ضاله خواهد شد.

پیشینه تحقیق و امتیاز این پژوهش:

کتب مختلفی در جهت آشنایی با فرقه ی وهابیت و بررسی افکار آنان تالیف شده است اما در زمینه ی موضوع این پژوهش و عنوان آن کتاب مستقلی موجود نمی باشد. در پیشینه ی این موضوع می توان به مقاله ای مختصر از آقای « عباس جعفری » در زمینه ی برخی از عملکردهای فرهنگی و سیاسی وهابیون، بخش پایانی کتاب « نظری به تاریخ وهابیت » تالیف سرکار خانم مسجد جامعی، مقاله ی « یک بام و دو هوای وهابیت » نوشته ی جناب آقای کامیار صداقت ثمر حسینی، مقاله ی « سازمان کنفرانس اسلامی و نقش آن در گسترش وهابیت » نوشته ی جناب آقای حسین اسکندری و بخش مختصری از پایان نامه ی سرکار خانم شیرین جانی ارائه شده در دانشگاه ادیان و مذاهب اشاره نمود.

لازم به ذکر است تمایز این پایان نامه از مجموع این نوشته ها و تالیفاتی که ذکر شد آن است که در این پایان نامه سعی گردیده در حد امکان تمامی اطلاعات موجود در مورد فعالیت های فرهنگی وهابیت در سراسر جهان گردآوری شده و کاملترین گزارش از این فعالیتها به مخاطب عرضه شود. لذا یکی از مشکلات مهمی که در جمع آوری مطالب این رساله با آن مواجه بودیم آن بود که فعالیتهای فرهنگی وهابیت که عموماً بصورت نامحسوس و زیرپوستی انجام می گیرد از سوی سازمانها و مراکز رسمی آنان اعلام نمی شود و شاید به همین جهت بوده که تاکنون هیچ کتاب مستقلی با این موضوع نگارش نشده است.

سوالات تحقیق:

سؤال اصلی:

عملکرد فرهنگی وهابیت علیه شیعه و سنی در عصر حاضر چیست؟

سوالات فرعی:

- ۱- طریقه ی شکل گیری وهابیت چگونه بوده و آراء و عقائدشان چیست؟
- ۲- مجموعه های مهم متصدی فعالیت‌های فرهنگی تبلیغی در وهابیت کدامند؟
- ۳- فعالیت‌های تبلیغی فرهنگی وهابیت در داخل عربستان سعودی چیست؟
- ۴- فعالیت‌های تبلیغی فرهنگی وهابیت در خارج عربستان سعودی چیست؟

فرضیه تحقیق: این تحقیق فرضیه ای ندارد

تعریف مفاهیم و اصطلاحات کلیدی

وهابیت: یکی از فرقه هایی که در مقابل اکثر مسلمین قرار گرفته است، فرقه‌ای موسوم به «وهابیت» است. وهابیت جنبشی سیاسی- مذهبی می‌باشد که از همان بدو کار، برای رسیدن به اهداف سیاسی- مذهبی خود به خشونت‌های غیر قانونی، روش‌های تروریستی، قتل عام و غارت متوسل شده است.^۱

محمد بن عبدالوهاب: فرقه ی وهابیت منسوب به مؤسس آن، محمد بن عبد الوهاب بن سلیمان بن علی تمیمی نجدی است.^۲ او افکار ابن تیمیه را از انزوا درآورد به همین خاطر فرقه وهابیت منسوب به اوست.

شیعه: پیرو، در اصطلاح تاریخ اسلام به کسانی گفته می‌شود که جانشینی پیامبر ﷺ را مختص خانواده رسالت می‌دانند و در معارف اسلامی پیرو مکتب اهلیت می‌باشند.

۱. مشکور، محمد جواد، فرهنگ فرق اسلامی: ص ۲۵۷.

۲. رضوانی، علی اصغر، سلفی‌گری (وهابیت) و پاسخ به شبهات: ص ۱۸۱.

سنی: گروهی که پس از سقیفه شکل گرفته است و عملشان منطبق بر سنت خلفای پس از پیامبر می‌باشد.

فعالیت‌های فرهنگی: فعالیت‌های فرهنگی مجموعه اقداماتی است مبتنی بر هنجارها و ارزش‌های یک جامعه که در قالب عناصر و اجزائی همانند: ملیت، قومیت، زبان، دین و مذهب، نژاد، جنسیت، آداب و رسوم، مفاهیم و تعابیر رایج نمود می‌یابد و هدف آن شناساندن هویت، تاریخ و میراث اجتماعی است که از نسل‌های گذشته تا به امروز تداوم یافته است یا در حال حاضر متناسب با مقتضای زمان و مکان تبدیل به یک ارزش یا باور اجتماعی شده است.^۱

روش تحقیق

نوع تحقیق در این پایان‌نامه توصیفی تحلیلی است.

همچنین در این تحقیق، از طریق اسناد نوشتاری و سامانه‌های رایانه‌ای اعتقادی، تاریخی، سایتها، مقالات، فصلنامه‌ها، بولتن‌ها و مجلات، مطالب مرتبط با موضوع تحقیق جمع‌آوری شد و سپس با مشاوره‌ی اساتید معظم از بین آنها بهترین موارد که به اتقان موضوع کمک می‌نمود انتخاب و در تحقیق جایگذاری شد.

سازماندهی تحقیق

این تحقیق مشتمل بر ۴ فصل اصلی می‌باشد که هر کدام دارای زیرفصلهایی متناسب با عنوان اصلی هر فصل است:

فصل اول: شکل‌گیری وهابیت و مروری بر آراء و عقایدشان.

فصل دوم: مجموعه‌های مهم متصدی فعالیت‌های فرهنگی تبلیغی در وهابیت

فصل سوم: فعالیت‌های فرهنگی وهابیت در داخل عربستان سعودی

فصل چهارم: فعالیت‌های فرهنگی وهابیت در خارج از عربستان سعودی

۱. نقش تبلیغات در فعالیت‌های فرهنگی <http://tonaz.blogfa.com> .۹۳/۶/۳۰